

Bruden och staden

”En av de sju änglarna med de sju skålarna som var fyllda med de sju sista plågorna kom och talade till mig och sade: "Kom, jag ska visa dig bruden, Lammets hustru." Och han förde mig i Anden upp på ett stort och högt berg och visade mig den heliga staden Jerusalem, som kom ner från himlen, från Gud. Den hade Guds härlighet, dess strålgång var som den dyrbaraste ädelsten, som kristallklar jaspis.”

Uppenbarelseboken 21:9-11

Teologen Timothy Beal beskriver innehållet i Uppenbarelseboken som en konstellation av multimedia: Det är bilder, berättelser och element som växer och krymper, som ibland knyter an till sin kulturs föremål för konst och ibland inte.

Vi behöver läsa Uppenbarelseboken av många skäl, dels för att det är en sanning som förkunnas, att Gud har kontroll, att mycket svårt ligger framför men också att Kristus kommer åter. Den svenske författaren Lars Gyllensten har skrivit om det terapeutiska gudsbeviset, att Gud finns för att vi behöver honom för vår tröst och kanske därför inte alls existerar. Uppenbarelseboken ger ett nyttigt perspektivskifte, bort från individ till gemenskap, från korruption till rättvisa, från död till frälsning. Den himmelska framtidsvisionen verkar högljudd (Upp. 19:5-7), den verkar jublande, den verkar lycklig och full av glädje. Vi glömmar så lätt att han längtar efter oss. Människan är en tröskelvarelse, det finns något poröst, något öppet inom oss, vi kan gå utom oss själva i fantasi och abstrakt tänkande, vi kan uppleva extas. Extas är inte nödvändigtvis något negativt utan istället är det något som gör att när vi är utom oss själva vi också kan få en mera rätt bild av oss själva, Andens verk i oss innebär frid men också kraft och glädje. Hellre vill jag då likna brasiliansk pingstväckelse än figuren Brasse i Magnus och Brasse, en tafatt figur som gärna ropade ”Fel, fel, fel”. Tonläget i den multimediala Uppenbarelseboken låter min tanke löpa lite fritt: Hellre brassarna som tillsammans högljutt prisar Gud i himmelsk samba än en beige Brasse som ensam ropar fel således!

I Bibelns sista bok läser vi inte om Antikrist, han nämns faktiskt inte direkt, men vi läser om framtiden, tar del av skeenden som skulle känneteckna det som låg framför mänskligheten. Den kristna kyrkan har läst Uppenbarelseboken ibland som tidlös och ibland som innehållande tidsangivelser. Augustinus som levde på 3- och 400-talet är ett exempel på det förstnämnda, han såg beskrivningarna mera som en kontrast till Guds stad och Guds rike och de onda krafterna. Men exempelvis Joakim av Floris på 1100-talet och John Nelson Darby på 1800-talet, läste in mer kronologi i Uppenbarelseboken.

I inledningen av boken ser Johannes ”någon som var lik en människoson” och han får förmedla budskap till de sju församlingarna. Det finns sju ljusstakar och sju stjärnor som bidrar till berättelsen om de sju församlingarna. Det finns sju andar hos Gud som är sju facklor. Sedan återkommer sjutalet i sju basuner och sju sigill men också i sju vredesskålar.

Det finns en kamp mot draken och den stora skökan, Babylon, med sju huvuden och som sitter på sju berg. Genom kampen ser ändå Johannes att en dörr står öppen till himlen, att den stora Babylon är besegrat och han ser en ny himmel och en ny jord. Något jag förvånats över i talet om den yttersta tiden handlar om att alldeles för många människor som vill veta för att vara ändetidsprofeter och ”vakna” kristna, inte nedlåter sig till att ingå i en lokal församling. Man är väldigt aktiv på Facebook och sociala medier men den lokala kyrkan ger man inte mycket för. Man menar att skökan, den avfallna, handlar om församlingen, om skökoväsendet inom kyrkan. Men detta är inte den bild jag ser i Uppenbarelseboken. Skökoväsendet handlar om egoism och girighet, om att ta och inte ge, om ondskans makter som ligger bakom och söker nästa offer att

sluka. Guds levande församling är en försmak av ett alternativt samhälle. Vi tillhör inte församlingen för att vi är perfekta, utan för att Kristus vakar över oss. Det kan visa sig att de som sår splittring i akt och mening att vara renläriga, själva är påverkade av skökoväsendet och sargar församlingen. Att vara vaken är något annat än att vara dömande.

Nog är det mycket kamp som ligger framför, men när de sista plågorna är över består Guds stad. När Johannes ska få se bruden, Lammets hustru, församlingen, får han se en stad. Tänk vad kvinnan och kvinnokroppen fått betyda men också utstå. Madonnan eller skökan är de två generaliserande bilderna som ju finns i Bibeln och en del har nog använt texterna i Uppenbarelseboken till misogyni. Men inget kunde vara mer fel. När församlingens framtid ska beskrivas är det i form av en kvinna, en brud. Det vackraste, det framtidsorienterade, något så vackert som en brud är svårt att tänka sig. Visionen om en stad övergår visionen om den lokala församlingen men den tar inte bort det unika och gudagivna med församlingen. De sju församlingarna i bokens inledning markerar Guds prioritet, bröllopet firas i himmelen med bruden, med kyrkan. Det är något kollektivt över bruden, över staden, och det är helgelsen som är kollektiv. Endast en gång i Nya Testamentet omnämns en människa som helig i singular och det är Johannes döparen, alla övriga texter beskrivs de heliga just i plural.

I Uppenbarelsebokens tidigare kapitel, inte minst i det sjuttonde och det artonde beskrivs inte det nya Jerusalem utan Babylon. Det är de två städerna eller systemen som alltid stått emot varandra. Det ena äger Guds härlighet, det andra slukar människans avgudadyrkan. Det syns mig som att skökan Babel, skökoväsendet, inte i första hand handlar om sexualmoral utan om ogudaktiga ekonomiska system som förtrycker människor och får dem att begå felaktiga handlingar genom det djävulska systemet. Johan Hakelius i Spanarna, 8/6 2018, talade om att vi tillber allt vi köper och köper allt vi tillber. Kan det vara girigheten som driver omoralen, systemet som skördar offer i form av omoral?

Vad kan en brud som är en stad säga oss idag? Hur kan det kalibrera oss? Om församlingen egentligen är ett samhälle, en alternativ stad? Jag tror vi bör låta eskatologin prägla etiken, evigheten måste få ge sin beskrivning till nuet. Det behövs ett starkt socialt engagemang, teologen Stanley Hauerwas säger så förtjänstfullt att kyrkan inte har en social strategi men är en social strategi. Johannes fick gå upp på ett högt berg för att se, vi behöver andlig vision för att se sammanhang, för att se synden bakom synden men också för att se frälsningens långtgående effekt.

Vilken framtidsvision är då den mest bibliska? Att allting återställs kan vara en vision som också förekom inom antiken, alltings destruktion som i mörk humor eller är det till och med en bättre framtid än ursprunget som är den kristna visionen? Timglaset vars vändning är korset går vid Golgata över från reduktion till en pågående frälsningshistorisk expansion där kyrkan inte har ansvar för planerandet av skeendet men väl välkommandet av människor. Nu är inte tid att predika konspiration och rädsla, nu är tid att låta sig definieras av kärlek, att inse tidens allvar men också dra rätt slutsatser. Vi tillhör inte planeringskommittén, vi tillhör välkomstkommittén. I Uppenbarelsebokens sista kapitel ges en god verksamhetsförklaring för den kristna kyrkan:

”Och Anden och bruden säger: "Kom!" Och den som hör det ska säga: "Kom!" Och den som törstar ska komma, och den som vill ska fritt få ta emot livets vatten.”

Uppenbarelseboken 22:17

Skördetröskan ska igång igen efter pandemin. Församlingar startas och växa, många ska bli döpta. Självfallet engagerar vi oss för det omgivande samhället i diakoni och socialt engagemang. Men den som vill förändra andra kan framstå smart, möjligen strategisk, men den

som är vis söker att själv förändras. Vi är med om något stort också i en inåtgående riktning, när vi förstår att vi ingår i den brud som blir en stad. Babylon rasar och faller en dag, Jerusalem kommer ner från himmelen. Församlingens vision är för liten om den bara berör församlingen, visionen är långtgående och gudagiven, den innefattar historia och framtid, skapelse och människor, församling och samhälle. En dag står Guds församling brud, den dagen är Babylon störtat och Jerusalem ger livsutrymme till sina invånare.

Församlingen är ett avgörande redskap i Guds hand, en sanningens pelare, ett Guds hushåll. Vi värnar församlingen och är trogna medlemmar i den. Men visionen om församlingen måste vara större än församlingen i sig, att läsa Uppenbarelseboken kan hjälpa oss med detta. Bruden är en stad. Människor, skapelse, världssaltet, allt ska gå upp i fullkomlighet hos Kristus och han har valt oss, han har valt församlingen som part, som mottagare och förmedlare av det liv som en dag ska definiera allt liv. Avgörande i Johannes beskrivningar är uttrycket ”I Anden”. Må vi idag se församlingens existens och syfte ”I Anden”.

Lammet är lejonet som segrar, lammet är brudgummen, lammet som tar bort världens synd. Den stora framtidsprofetian genom vilken alla profetior måste kalibreras är att Jesus kommer och han kommer snart. Ja, det är den kristna kyrkans bekännelse att Jesus snart kommer tillbaka. Dra därför slutsatsen att vara trogen församlingen. Låt honom ta dig upp på det högre berg där vi ser att kyrkan, bruden, egentligen är en stad, en del i Guds framtidsvision för hela existensen. Denna Guds församling äger hans härlighet, därför kan vi vara engagerade i samhällsfrågor men utan vanmakt, söka att vinna människor för Kristus utan att ta över hans uppdrag att döma. För den troende församlingen är det ingen nyhet att framtiden också kommer innebära perioder av påfrestningar på människa och skapelse men härligheten, hebreiskans kabod och grekiskans doxa, betyder något som väger tungt och är bestående.

”Därför ger vi inte upp. Även om vår yttre människa bryts ner, förnyas vår inre människa dag för dag. Vår nöd, som är kortvarig och väger lätt, bereder åt oss en väldig och överväldigande härlighet som väger tungt och varar för evigt. Vi riktar inte blicken mot det synliga, utan mot det osynliga. Det synliga är förgängligt, men det osynliga är evigt.”

Andra Korintierbrevet 4:16-18

Gemenskapen där två eller tre är församlade i Jesu namn, kyrkan, bär inom sig kornet till framtidens fullkomliga fridsrike. Låt Anden leda dig upp på höjderna där du kan se den vackra församlingen, bruden, en stad fylld av Guds bestående härlighet.

8/8 2021

Daniel Alm